

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Przyswajanie języka przez dziecko	15
1.1. Teorie wyjaśniające proces rozwoju języka dziecka	16
1.2. Stadia rozwoju języka dziecka	21
1.3. Nabywanie języka przez dziecko w świetle współczesnej wiedzy psycholingwistycznej	26
1.4. Prawidłowości w nabywaniu przez dziecko umiejętności budowania zdań	63
Rozdział 2. Czasownik w języku polskim	81
2.1. Czasownik i jego rola w komunikacji językowej	83
2.2. Modele opisu składniowego we współczesnym językoznawstwie polskim	87
2.3. Związki składniowe czasownika	89
2.4. Deklaracje terminologiczne	94
2.5. Metodyka nauczania składni języka polskiego jako obcego i drugiego	96
Rozdział 3. Przyczyny zablokowania procesu rozwoju języka u dzieci z uszkodzeniami słuchu	101
3.1. Słuch i prawidłowe funkcjonowanie słuchowe w procesie nabywania języka jako systemu fonemowego	101
3.2. Afonemia/dysfonemia jako przeszkoda w percepcji fleksyjnych form wyrazów	120
3.3. Sposoby pokonywania afonemii/dysfonemii w rehabilitacji słuchu i terapii logopedycznej	131
Rozdział 4. Metodologia badań własnych	141
4.1. Przegląd metod badania rozwoju mowy dzieci ze szczególnym uwzględnieniem łączliwości składniowej czasownika	142
4.2. Cel badań i zadania badawcze	145
4.3. Przedmiot, cel i problemy analizy procesu uczenia się umiejętności tworzenia związków składniowych czasownika u dzieci z uszkodzeniami słuchu	148

4.4. Podstawy teoretyczne i metody doboru minimalnego zasobu leksykalno-składniowego polszczyzny	148
4.5. Konstrukcja logopedycznego studium przypadku	159
Rozdział 5. Metodyka udostępniania reguł składniowych czasownika dzieciom z uszkodzeniami słuchu	161
5.1. Trudności dzieci z uszkodzonym słuchem w tworzeniu związków syntaktycznych	162
5.1.1. Przystawianie składni przez dzieci z uszkodzeniami słuchu	163
5.1.2. Czynniki warunkujące rozwój składni dziecka z uszkodzeniem słuchu	170
5.1.3. Związki składniowe czasownika realizowane przez osoby z uszkodzeniami słuchu	176
5.1.4. Związki składniowe czasownika w języku dzieci z uszkodzonym słuchem – analiza tekstów zaczerpniętych z literatury	191
5.1.5. Przystawianie składni czasownika przez dziecko z uszkodzonym słuchem – studium dziewczynki w wieku od 2 do 4 lat z umiarkowanym uszkodzeniem słuchu	220
5.1.6. Wnioski z analizy danych językowych	245
5.2. Związki składniowe czasownika realizowane przez osoby w sytuacji bilingwizmu ..	247
5.3. Metody wychowania językowego dzieci z uszkodzeniami słuchu	259
5.3.1. Metody audytywno-werbalne (unisensoryczne)	260
5.3.2. Metody oralne (polisensoryczne)	267
5.3.3. Metoda fonogestów	273
5.3.4. Metody kombinowane i polski system językowo-migowy	275
5.3.5. Koncepcja tzw. komunikacji totalnej	278
5.3.6. Idea bilingwizmu	279
5.4. Metody nauczania dzieci z uszkodzeniami słuchu składni języka polskiego	281
5.4.1. Wychowanie językowe a nauczanie języka	281
5.4.2. Programowanie języka w terapii logopedycznej	283
5.4.3. Koncepcja metody naturalno-gramatycznej	284
5.5. Minimalny zasób czasowników polskich oraz ich związków z innymi wyrazami ...	289
5.6. Zasady tworzenia indywidualnych programów udostępniania dzieciom z uszkodzeniami słuchu reguł składni czasownika	292
5.7. Wskazówki praktyczne do opracowania programów nauczania łączliwości składniowej czasownika dla uczniów/nauczycieli/rodziców	293
5.7.1. Okres przygotowawczy (kształtowania protojęzyka)	293
5.7.2. Okres kształcenia podstawowych umiejętności językowych	295
5.7.3. Okres kształtowania fonologicznych i morfologicznych wzorców mowy	298
5.7.4. Okres korekcji mowy	301
5.7.5. Okres doskonalenia sprawności językowych	303
5.8. Proponowane ćwiczenia łączliwości składniowej czasownika	306
5.8.1. Kształtowanie umiejętności tworzenia związków składniowych czasownika z biernikiem	307

5.8.2. Kształtowanie umiejętności tworzenia związków składniowych czasownika z dopełniaczem	321
5.8.3. Kształtowanie umiejętności tworzenia związków składniowych czasownika stanowego/ruchu z przyimkiem i rzeczownikiem w przypadku zależnym	324
5.8.4. Kształtowanie umiejętności tworzenia związków składniowych czasownika z narzędnikiem	332
5.8.5. Kształtowanie umiejętności tworzenia związków składniowych czasownika z przyimkiem i miejscownikiem	335
5.8.6. Kształtowanie umiejętności tworzenia związków składniowych czasownika z celownikiem	335
5.8.7. Kształtowanie umiejętności tworzenia związków składniowych czasownika z bezokolicznikiem	336
Zakończenie	345
Bibliografia	355
Aneksy	379
Aneks 1. Minimalny zasób czasowników polskich i niektórych ich związków z innymi wyrazami	379
Aneks 2. Materiał gramatyczny do pracy logopedycznej	387
Spis tabel	443
Spis rysunków	447